

Î N C H E I E R E

03 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Tamara Chișca-Doneva
Judecătorii Ion Druță, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de către Primarul general al municipiului Chișinău,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului general al municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Miroslava Podolco cu privire la contestarea actului administrativ și anularea acordului adițional la contractul de arendă,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2016 prin care a fost respins apelul declarat de către Primarul general al municipiului Chișinău și menținută hotărîrea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 19 ianuarie 2016, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La 23 iulie 2013, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului general al mun. Chișinău, intervenient accesoriu Miroslava Podolco cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 22 mai 2014, viceprimarul mun. Chișinău a emis dispoziția nr. 23-df, prin care a dispus prelungirea provizorie, pe o perioadă de cinci ani, Miroslavei Podolco a termenului de arendare a lotului de pămînt cu suprafața de 0,007 ha din bd. Ștefan cel Mare,64/1.

Menționează că în conformitate cu art. 64 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, a efectuat controlul legalității dispoziției menționate și a constatat că aceasta a fost emisă cu încălcarea prevederilor legale în vigoare.

Sușține că la 27 iunie 2014, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a înaintat Primarului general al mun. Chișinău notificarea nr. 1304/OT4-1107, prin care a solicitat abrogarea dispoziției enunțate, iar la 16 iulie 2014, în adresa sa a fost expediat demersul nr. 06-119/4786, prin care a fost refuzată abrogarea actului solicitat.

Consideră că dispoziția viceprimarului mun. Chișinău nr. 23-df din 22 mai 2014 „Cu privire la prelungirea termenului de arendare a lotului de pămînt din

bd.Ștefan cel Mare și Sfânt,64/1 dnei Miroslava Podolco” a fost emisă contrar prevederilor legale.

Afirmă că conform art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea privind administrația publică locală, primarul asigură executarea deciziilor consiliului local.

Relevă că prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/23 din 02 aprilie 2013 a fost aprobat Regulamentul privind gestionarea resurselor funciare municipale, iar conform pct. 25 lit. d) din Regulament, subdiviziunile municipale specializate în relații funciare și în urbanism vor asigura prelungirea termenului de arendare a terenurilor aferente în condițiile anterior stabilite. În acest sens autoritatea executivă a administrației publice locale emite dispoziția de prelungire a termenului, după emiterea avizului favorabil al Comisiei de specialitate a Consiliului municipal Chișinău (pentru construcții, arhitectură și relații funciare), iar subdiviziunea specializată în relații funciare perfectează actul corespunzător; în cazul avizului defavorabil al comisiei de specialitate, asupra chestiunii privind prelungirea arende se decide prin decizia Consiliului municipal Chișinău.

Mai relevă că, în urma examinării conținutului dispoziției enunțate și a actelor care au stat la baza emiterii acesteia, s-a constatat că la 17 aprilie 2014, Comisia pentru construcții, arhitectură și relații funciare a avizat negativ proiectul de dispoziție nr. 23-df privind prelungirea termenului de arendare a lotului de pământ din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt,64/1.

Menționează că în lipsa avizului pozitiv al Comisiei pentru construcții, arhitectură și relații funciare, asupra chestiunii privind prelungirea termenului de arendare urma să se decidă prin decizia Consiliului municipal Chișinău, în temeiul prevederilor Regulamentului enunțat.

Susține că în legătură cu faptul că decizia Consiliului municipal Chișinău nr.3/23 din 02 aprilie 2013 cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea resurselor funciare municipale” are au caracter normativ și stabilește reguli obligatorii de prelungire a contractelor de arendă, primarul general al mun. Chișinău urma să dispună prelungirea contractului de arendă nr. 4065*2004 din 20 aprilie 2004 în limitele competențelor delegate de către consiliu.

Consideră că dispoziția nr. 23-df din 22 mai 2014 a fost emisă cu depășirea competențelor primarului general.

Solicită anularea dispoziției nr. 23-df din 22 mai 2014 „Cu privire la prelungirea termenului de arendare a lotului de pământ din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt,64/1, dnei Miroslava Podolco”.

La 11 decembrie 2015, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de majorare a pretențiilor, solicitând anularea dispoziției nr. 23-df din 22 mai 2014 „Cu privire la prelungirea termenului de arendare a lotului de pământ din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt,64/1, dnei Miroslava Podolco” și a acordului adițional la contractul de arendă nr. 4065/2004 din 20 aprilie 2004.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 19 ianuarie 2016 acțiunea a fost admisă și au fost anulate dispoziția nr. 23-df din 22 mai 2014 „Cu privire la prelungirea termenului de arendare a lotului de pământ din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt,64/1, dnei Miroslava Podolco” și acordul adițional la contractul de

arendă nr. 4065/2004 din 20 aprilie 2004, încheiat între Primăria mun. Chișinău și Miroslava Podolco ca fiind ilegale.

La 08 februarie 2016 și 05 aprilie 2016, Primarul general al mun. Chișinău a depus cerere de apel împotriva hotărîrii primei instanțe, cerînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri cu privire la respingerea acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2016 a fost respins apelul declarat de către Primarul General al mun. Chișinău și menținută hotărîrea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că în temeiul deciziei Consiliului mun. Chișinău nr. 9/27-23 din 08 aprilie 2004, între Primăria mun. Chișinău și Miroslava Podolco a fost încheiat contractul de arendă funciară nr. 4065/2004 din 20 aprilie 2004, prin care ultima a primit în arendă lotul de pămînt cu suprafața de 0,007 ha din bd. Ștefan cel Mare și Sfînt,64/1, mun. Chișinău.

La 22 mai 2014, Primăria mun. Chișinău a emis dispoziția nr. 23-df „Cu privire la prelungirea termenului de arendare a lotului de pămînt din bd. Ștefan cel Mare și Sfînt,64/1, dnei Miroslava Podolco”, prin care a dispus prelungirea, provizorie, fără drept de privatizare, pe o perioadă de cinci ani, Miroslavei Podolco a termenului de arendare a lotului de pămînt cu suprafața de 0,007 ha din bd. Ștefan cel Mare și Sfînt,64/1, pentru exploatarea pavilionului de așteptare a transportului urban de pasageri cu obiective de comerț.

Ulterior, la 02 iunie 2014, în baza dispoziției enunțate, între Primăria mun. Chișinău și Miroslava Podolco a fost încheiat acordul adițional la contractul de arendă nr. 4065/2004 din 20 aprilie 2004.

Aplicînd prevederile art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și pct. 25 lit. d) din Regulamentul privind gestionarea resurselor funciare municipale, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/23 din 02 aprilie 2013, a reținut că Regulamentul nominalizat prevede expres condițiile în care are loc prelungirea termenului contractelor de arendă a terenurilor aferente, or, emiterea dispoziției de prelungire a termenului contractelor de arendă are loc în condițiile anterior stabilite, în baza avizului favorabil al comisiei de specialitate al Consiliului municipal Chișinău. iar în lipsa avizului pozitiv al Comisiei pentru construcții, arhitectură și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău, asupra chestiunii privind prelungirea arendeii urma să se decidă prin decizia Consiliului municipal Chișinău.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a ajuns la concluzia temeiniciei concluziei primei instanțe cu privire la aceea că dispoziția nr. 23-df din 22 mai 2014 „Cu privire la prelungirea termenului de arendare a lotului de pămînt din bd. Ștefan cel Mare și Sfînt,64/1, dnei Miroslava Podolco” a fost adoptată cu depășirea competențelor primarului general și prin urmare, temeinic și legal a admis acțiunea și a anulat dispoziția nr. 23-df din 22 mai 2014 „Cu privire la prelungirea termenului de arendare a lotului de pămînt din bd. Ștefan cel Mare și Sfînt,64/1, dnei Miroslava

Podolco” și acordul adițional la contractul de arendă nr. 4065/2004 din 20 aprilie 2004, încheiat între Primăria mun. Chișinău și Miroslava Podolco.

La 16 iulie 2016, Primarul general al mun. Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea apelului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

Recurentul, Primarul general al mun. Chișinău, în motivarea recursului, a indicat că atît decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece la emiterea acestora au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural.

Menționează că conform art. 42 din Codul funciar, terenul solicitat, aflîndu-se în intravilanul municipiului Chișinău, constituie proprietate municipală, iar conform art. 296 alin. (4) din Codul civil, bunurile domeniului public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile. Nimeni nu are nici un drept asupra acestora.

Susține că conform art. 9 din Codul funciar și art. 14 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, Consiliul municipal Chișinău administrează bunurile domeniului public și ale celui privat al municipiului.

Consideră că obligarea de a întreprinde astfel de măsuri, precum și obligarea de a transmite terenul din bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, 64/1, mun. Chișinău nu sunt de competența instanței de judecată, deoarece în temeiul Legii privind prețul normativ și modul de vînzare-cumpărare a pămîntului și, anume, pct. 4 prevede expres că vînzarea-cumpărarea terenurilor din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale se efectuează de către autoritățile administrației publice locale la decizia consiliului respectiv.

Afirmă că art. 9 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 121-XVI din 04 mai 2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice prevede că de competența autorității administrației publice locale sînt: organizarea pregătirii și desfășurării, în modul stabilit de Guvern, a procesului de privatizare a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale incluse în lista bunurilor supuse privatizării, precum și a terenurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale, încheierea contractelor de vînzare-cumpărare. Prevederi similare conține și Regulamentul cu privire la vînzarea-cumpărarea terenurilor aferente, aprobat prin Hotărîrea Guvernului RM nr. 1428 din 16 decembrie 2008, la pct. 6.

Relevă că conform prevederilor art. 29 alin. (2) din Legea privind administrația publică locală, primarul, în calitatea sa de autoritate publică locală executivă, exercită și alte atribuții prevăzute de legislația în vigoare sau încredințate de consiliul local.

La 08 iulie 2016, Oficiul teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului cu menținerea deciziei instanței de apel, pe care o consideră întemeiată și legală.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei redactate.

Din actele pricinii rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău din 28 aprilie 2016 a fost expediată părților la 06 mai 2016, iar la 16 iunie 2016 în termenul prevăzut de lege Primarul general al mun. Chișinău a declarat recurs.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Primarul General al mun. Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține și jurisprudența CEDO conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede putere de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcel contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când motivele recursului indicate în cazul din speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii atât în prima instanță cât și instanța de apel, asupra căreia instanța de apel s-a pronunțat în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Primarul General al mun. Chișinău ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Primarul General al mun. Chișinău se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul:

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii:

Ion Druță

Iurie Bejenaru